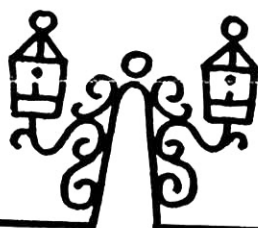

Panu

Olipa kerran talo

"Kauppahotelli", Oulu, joulukuun viimeisinä päivinä 1989. Oikealla Siemssen ja Franzén. (Kuva: Panu).

Oulun keskustasta on jälleen kerran hajoitettu maan tasalle vanha talo. Vanha? Niin, miten sen ottaa, tuon Kauppahotellin kulman. Katsoaanpa!

Kauppahotelli-vainajan kulmatontilla on ehtinyt olla monta taloa, ensimmäiset luultavasti jo 1600-luvulla. Omistajista on kuitenkin tietoa vasta 1700-luvun puolivälistä. (Kts. Franzénin talo Oulussa!) Vanhin kuva on n. vuodelta 1851 eli **A.F. Draken** öljymaalaus Ainolan museossa, jossa näkyy osa puutalosta, joka oli tontilla viime vuosisadan vaihteeseen. Silloin tontti oli siirtynyt pankintirehtööri **J.F. Kerttulle**.

Kerttula rakennutti 1900 kulmatontilleen rakennusmestari **J.W. Lillqvistin** piirustusten mukaan kauniin uusrenessanssitalon, jossa oli kulmassa kahden puolen kolme kerrosta, mutta kulumaton ja koulutalon (Kirkkotorin koulu ym.) välissä vain yksikerroksinen kivitalo. Kerttula omisti myös Siemssenin sakaratornillisen talon uuden talonsa ja Franzénin talon välissä. Siinä hän itse asui.

Talon monista asukkaista mainittakoon Yhdyspankin Oulun konttori, Kerttulan pankki. V. 1918 talo, muilla-

kin omistajilla oltuaan, siirtyi Kauppiain Osakeyhtiölle, josta sittemmin on syntynyt Kesko. V. 1936 talotontteineen osti liikemies **Arvo Lisko**, joka hieman myöhemmin avasi alakerrassa kahvila-ravintolan. Nurkkaoven päällä säilyi silti Kauppiain Oy:n näkyvä kyltti.

Viimeistään 1938 alkoi tapahtua. Lisko ryhtyi rakennuttamaan 1-kerroksisensa päälle viisikerroksista taloa. Jo elokuussa 1939 rakennustelineet oli purettu tämän funkistalon ympäriltä, minkä nimimerkkikin tuli noteeranneeksi (Kaiku 18.8.-39). Tätä taloa oululaiset rupesivat kutsumaan "Sipulilinnaksi." Nimellä on oma tarinansa, joka ei nyt mahdu tähän. Anniskeluoikeudet Lisko sai tietävästi 1939, mutta tässä se nyt on sivuasias.

"Sipulilinnan" lisänimi on sittemmin yritetty yhdistää vanhaan (1879) Siemssenin tornitaloon, mutta siihen se ei kuulu. Kukkua sekin, että näihin rakennuksiin olisi sotien aikana osunut pommi.

Tälle kaksiosaiselle Liskon talolle alkoi tapahtua vasta 1954–55, jolloin vihdoin syntyi se koko tontin täyttynyt 6-kerroksinen kivitalo, Kauppahotellin nimellä tun-

nettu, jonka me näemme kuvassamme. Lisänimi ajalta ennen talvisotaa säilyi talokompleksilla pitkään, vaikka omistajatkin jo olivat vaihtuneet: Liskon perikunta, Pohjalainen Kiriakauppa, **Väinö Paakki**, Insinööri Oy. Rakennuslupa viimeiseen vaiheeseen tuli 22. 9. -54.

Valokuvaasarjani, joka siis alkaa Drakesta ja jatkuu mm. Museoviraston puutalokuvaila (kts. Panun pakinakirja 1989!) ja sitten myöhemmin sekä omilla että **Ali Byströmin** hankkimilla kuvilla, osoittaa, että molempien rakennusvaiheiden vanha koristeellinen alakerta, pohjakerros, täysvalkaistiin, niin kuin koko vanha talokin, jo 1938–9, mutta 'sai sitten jossain vaiheessa myöhemmin hieman alkuperäistä muistuttaneen tyyliasunsa.

Nyt on kaikki muisto vain. Hetken kuluttua muistamme senkin yhtä huonosti kuin muistamme 1950-luvun tai jonkun sitä vanhemman ajan tapahtuman.

Tämä tässä kuitenkin muistin virkistämiseksi. Asia tuli ajankohtaiseksi, kun piti selvittää, oliko Liskon ensimmäinen "torni" valmis 1938. Siihen kesään ajoitetaan Oulun pienoismalli. Eipä ollut! Rakennuslupa tuli vasta syyskuussa.